

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/737/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413227377
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4413227377.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobcov: 1./ M.. D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., Y. X a 2./ N.. S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., D. XX, obe zastúpené JUDr. Jánom Kiššom, advokátom so sídlom v Bratislave, Svätoplukova 1, proti žalovaným: 1./ C. G., G., zastúpený Mgr. Ing. Evou Solčanovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Sládkovičova 1 a 2./ G. o zaplatenie 21 547,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v 1./ rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 28. januára 2015, č. k. 9C/295/2013-105, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o vyhovení nároku žalobkyní v 1./ a 2./ rade proti žalovanému v 1./ rade m e n í tak, že žalobu žalobkyní z a m i e t a .

Žalovanému v 1./ rade priznáva nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Nové Zámky (do 30.6.2016 ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 OSP zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“ a od 1.7.2016 v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ ako súd prvej inštancie) rozsudkom zo dňa 28. januára 2015, č. k. 9C/295/2013-105 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol, že odporca v 1./ rade (ďalej len „žalovaný v 1./ rade“ v zmysle § 60 CSP) je povinný zaplatiť navrhovateľke v 1./ rade (ďalej len „žalobkyni v 1./ rade“ v zmysle § 60 CSP) sumu 10 773,50 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 01.01.2012 až do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporca v 1./ rade („žalovaný v 1./ rade“) je povinný zaplatiť navrhovateľke v 2./ rade („žalobkyni v 2./ rade“ v zmysle § 60 CSP) sumu 10 773,50 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 01.01.2012 až do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh (ďalej len „žaloba“ v zmysle § 131 CSP) voči odporcovi v 2./ rade („žalovanému v 2./ rade“) zamietol.

1.2. Ďalej rozhodol, že žalovaný v 1./ rade je povinný zaplatiť žalobkyni v 1./ rade a žalobkyni v 2./ rade, titulom náhrady trov konania sumu 0,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia súd poukázal na to, že žalobkyne v 1./ a v 2./ rade sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 14.11.2013, domáhali od žalovaného v 1./ rade alebo žalovaného v 2./ rade zaplatenia žalobkyni v 1./ rade sumy 10 773,50 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 01.01.2012 až do zaplatenia a žalobkyni v 2./ rade zaplatenia sumy 10 773,50 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 01.01.2012, až do zaplatenia, a v prípade úspechu žiadali priznať im náhradu trov konania.

2.2. Žalobu odôvodnili tým, že zaplataenia žalovaných súm sa domáhajú podľa ust. § 14 ods. 1, zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, v znení platných zmien a doplnkov.

2.3. Okresný úrad v Nových Zámkoch, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydal rozhodnutie o vlastníctve zo dňa 09.10.2003, právoplatné dňa 14.11.2003, podľa ktorého žalobkyniam ako oprávneným osobám proti žalovanému v 1./ rade - povinnej osobe C. G., s.r.o., C. nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v kat. úz. M., označeným vo výroku 2. rozhodnutia, a podľa výroku 3. rozhodnutia, z dôvodu existencie zákonnej prekážky vydania nehnuteľností, priznal žalobkyniam nárok na náhradu v zmysle § 14 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb., každej v podiele 1.

2.4. Podľa Prílohy k Rozhodnutiu označenej ako „Postup pri uplatňovaní náhrad za pozemky (stavby) - usmernenie“ mali žalobkyne zaslať písomnú žiadosť o poskytnutie náhrady podľa priloženého vzoru na Slovenský pozemkový fond, regionálne pracovisko Nové Zámky, do 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, pričom v Usmernení bolo uvedené, že žiadosť o náhradu treba zaslať až po doručení ocenenia nehnuteľností. Napriek skutočnosti, že ocenenie predmetných nehnuteľností žalobkyniam v uvedenej lehote doručené nebolo, uplatnili si žiadosť o poskytnutie náhrady u žalovaného v 2./ rade, na regionálnom pracovisku Nové Zámky, podaním doručeným dňa 11.05.2004, pričom u právneho predchodcu žalovaného v 1./ rade si žalobkyne uplatnili žiadosť o poskytnutie náhrady ešte pred vydaním Rozhodnutia podaním z 08.03.1994.

3.1. Vo veci doriešenia reštitučného nároku sa až dňa 13.08.2008 uskutočnilo pojednávanie na Obvodnom Pozemkovom úrade v Nových Zámkoch za účelom vypracovania znaleckého posudku na nehnuteľnosti, za ktoré má byť poskytnutá náhrada. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom ocenenia mali byť v súčasnosti neexistujúce stavby - dom, maštal, hospodárska budova - odstránené právnym predchodcom povinnej osoby, dokazovanie v predmetnej veci trvalo dlhšie obdobie a vo veci sa uskutočnili ďalšie pojednávania. Znalecký posudok č. XXX/XXXX vo veci stanovenia ceny neexistujúcich stavieb v kat. úz. M., lokalizované na parc. č. XXXX/X zo dňa 29.11.2008 a Doplnenie č. 1 znaleckého posudku č. XXX/XXXX zo dňa 22.09.2009, boli žalobkyniam doručené Obvodným Pozemkovým úradom dňa 02.01.2011. Podľa znaleckého posudku č. XXX/XXXX, bola zistená cena predmetných nehnuteľností ku dňu 14.12.1959 vo výške 1 251 810,- Sk, avšak na základe námietok, vznesených žalovaným v 1./ rade, podaním doručeným Obvodnému Pozemkovému úradu dňa 27.01.2009, bola uvedená zistená cena znížená Doplnením č. 1 znal. posudku č. XXX/XXXX a zistená cena predmetných nehnuteľností ku dňu 14.12.1959, t. j. ku dňu ich prevzatia štátom, bola stanovená sumou 21 547,- eur. Zistená cena predmetných nehnuteľností ku dňu 24.06.1991, t. j. ku dňu účinnosti zákona č. 229/1991 Zb., je 11 349,- eur.

3.2. Po ukončení znaleckého dokazovania a stanovení hodnoty odstránených nehnuteľností, za ktoré má byť poskytnutá náhrada, sa žalobkyne podaním zo dňa 21.11.2011 obrátili na žalovaných v 1./ a v 2./ rade so žiadosťou o poskytnutie finančnej náhrady za nehnuteľnosti vo výške určenej znalcom ku dňu ich prevzatia štátom, t.j. 14.12.1959, vo výške 21 547,- eur. Žalovaní do podania návrhu na uvedenú žiadosť nereagovali.

4.1. Žalovaný v 1. / rade sa písomne vyjadril k žalobe a uviedol, že podľa jeho názoru povinnou osobou, ktorá má žalobkyniam poskytnúť náhradu je žalovaný v 2./ rade podľa Rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch č. k. OPPaLH-00002-2003/005879/BT, a to z dôvodu, že podľa § 2 ods. 2 Nariadenia vlády č. 75/1993 Z. z., ktorým sa podrobnejšie upravuje postup pri uplatňovaní a vyporiadaní reštitučných nárokov k poľnohospodárskemu majetku, fond poskytne náhradu, ktorá patrí oprávnenej osobe podľa § 14 až § 16, § 20 a § 24 ods. 4 zák. č. 229/1991 Zb., ak nárok bol uplatnený riadne a včas a dohoda o poskytnutí náhrady štátnym podnikom nebola uzavretá do dňa schválenia privatizačného projektu. D. právny predchodca C. G., s.r.o., s žalobkyňami ako oprávnenými osobami neuzatvoril Dohodu o vydaní nehnuteľnosti. Zároveň podľa § 2 ods. 3 tohto Nariadenia vlády, ak ku dňu schválenia privatizačného projektu nebolo rozhodnuté o vydaní nehnuteľnosti, ktorých držiteľom je štátny podnik, ktorého majetok určený na privatizáciu sa prevádza v súlade so schváleným privatizačným projektom na fond, stáva sa fond, prípadne ďalší nadobúdateľ podľa privatizačného projektu povinnou osobou.

4.2. Rozhodnutie Okresného úradu v Nových Zámkoch, č. k. OPPaLH-00002-2003/005879/BT, na základe ktorého sa žalobkyne domáhajú odškodnenia, nadobudlo právoplatnosť až 14.11.2003. Na základe čl. I. Zmluvy o predaji majetku štátu č. 80/1996 predávajúci SPF, kupujúcemu C. G., s.r.o. previedol vlastnícke právo k privatizačnému majetku, ktorý je špecifikovaný v Prílohách zmluvy. V zmysle predmetnej zmluvy kupujúci na seba preberá reštitučné záväzky tých oprávnených osôb a v takej výške náhrady, ako je uvedené v privatizačnom projekte, v prílohe č. 6-Súpis reštitučných nárokov oprávnených osôb k 31.12.1995. V Prílohe č. 6-Súpis reštitučných nárokov oprávnených osôb k 31.12.1995 žalobkyne nie sú uvedené ako oprávnené osoby.

5. Žalovaný v 2./ rade sa písomne vyjadril k žalobe podaním zo dňa 03.04.2014, a uviedol, že s poukazom na ust. § 16 ods. 2 prvá veta, zák. č. 229/1991 Zb., nie je pasívne legitimovaným subjektom v danom konaní, ako aj s poukazom na skutkové tvrdenia o právnom nástupníctve žalovaného v 1./ rade po bývalom štátnom majetku C.. Podľa citovaného ust. zák. č. 229/1991 Zb. má náhradu poskytnúť právnická osoba, resp. jej právny nástupca, ktorá vec drží, alebo držala v čase zániku nehnuteľnosti. Takouto osobou je výhradne žalovaný v 1./ rade. Povinnosť poskytnúť náhradu zo strany SPF vzniká až vtedy, ak takúto osobu nemožno zistiť podľa prvej vety citovaného zákonného ustanovenia (§ 16 ods. 2, druhá veta vyššie citovaného zákona). Z tohto dôvodu žiadal žalovaný v 2./ rade žalobu voči nemu ako nedôvodnú zamietnuť.

6. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie považoval za preukázané, že rozhodnutím Okresného úradu v Nových Zámkoch, OPPaLH, zo dňa 09.10.2003, o vlastníctve, bolo preukázané, že oprávneným osobám za nehnuteľnosti, ktoré v súčasnosti, teda ku dňu 09.10.2003 nie je možné vydať, nakoľko boli odstránené v zmysle ust. § 14 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb., patrí nárok na náhradu, a to žalobkyňiam, každej v 1. Ako povinná osoba v tomto rozhodnutí bol označený žalovaný v 1./ rade: C. G., s.r.o., C.. Za oprávnené osoby boli označené žalobkyne v 1. /a v 2. /rade, podľa ust. § 4 ods., 2 písm. c).

7. Prílohou k rozhodnutiu bolo preukázané, že vedúci odboru OPPaLH v Nových Zámkoch V. U. D., podrobne rozviedol postup pri uplatňovaní náhrad za pozemky (stavby) s tým, aby žalobkyne písomnú žiadosť o poskytnutie náhrady podľa priloženého vzoru zaslali na SPF, regionálne pracovisko Nové Zámky do 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol nárok na náhradu priznaný.

8. Žiadosťou o poskytnutie náhrady zo dňa 11.05.2004 žalobkyňa v 2./ rade takúto žiadosť zaslala SPF, pracovisku v Nových Zámkoch, ktorou žiadala o náhradu za pozemky, stavby, ktoré podľa rozhodnutia OPPaLH, zo dňa 09.10.2003, nemožno vydať. Náhradu žiadala poskytnúť prevodom na účet. V poznámke k tejto žiadosti žalobkyňa v 2./ rade uviedla, že do dňa podania tejto žiadosti nemala k dispozícii ocenenie nehnuteľnosti, ale v záujme zachovania lehoty na uplatnenie nároku svoju žiadosť podala včas. Po obdržaní znaleckého posudku zašle toto ocenenie SPF.

9. Žiadosťou žalobkyň zo dňa 08.03.1994, ktorú adresovali v tom čase D. majetku, š. p., C. o poskytnutie náhrady za zbúrané nehnuteľnosti, bolo preukázané, že dňa 18.11.1992 vyzvali D. majetok, š.p. C. na uzavretie dohody na vydanie nehnuteľností podľa § 9 zák. č. 299/1991 Zb., a k tejto výzve pripojili aj žiadosť o poskytnutie náhrady za budovy, ktoré boli súčasťou nehnuteľností uplatnených na základe reštitučného nároku. Jedná sa o rodinný dom, hospodárske budovy (maštal, sýpka, šopa, ošipáreň) na D., ktoré sa nachádzali na parc. č. XXXX. Uviedli, že nehnuteľnosti nimi uplatnené boli omylom vydané V. S. C., na základe ním predloženého rozhodnutia Štátneho notárstva o dedičstve po svojom otcovi, ktoré Štátne notárstvo vydalo v rozpore so zákonom, pretože tieto nehnuteľnosti boli t.č. vo vlastníctve štátu a neboli ani nikdy majetkom jeho otca N. C. ml.

10. Doplnením č. 1 znaleckého posudku č. XXX/XXXX, bolo preukázané, že hodnota vydania majúcich nehnuteľností bola ocenená znalcom ku dňu 24.06.1991 sumou 11 349 eur, a ku dňu 14.12.1959 sumou 21 547 eur.

11. Žiadosťou o poskytnutie finančnej náhrady zo dňa 21.11.2011, ktorú adresovali žalobkyne žalovaným v 1./ a v 2. / rade bolo preukázané, že oba subjekty žalobkyne požiadali o poskytnutie finančnej náhrady za nehnuteľnosti vo výške určenej znalcom ku dňu ich prevzatia štátom, t.j. 14.12.1959, a vzhľadom na nesúlad rozhodnutia a usmernenia v určení právnickej osoby, ktorá je povinná finančnú náhradu poskytnúť, žiadosť zaslali C. G., s.r.o. C., ako povinnej osobe určenej rozhodnutím zo dňa 09.10.2003

a zároveň SPF, ktorý bol označený v usmernení - Prílohe rozhodnutia ako subjekt poskytujúci náhradu za nehnuteľnosti - stavby uvedené v rozhodnutí.

12.1. Zmluvou o predaji majetku štátu č.80/1996, bolo preukázané, že takúto uzatvorili dňa 03.12.1996 SPF Bratislava a žalovaný v 1./ rade, predmetom zmluvy boli veci, iné majetkové hodnoty, práva a záväzky, ktoré prešli na predávajúceho podľa zák. č. 92/1991 Zb., v znení neskorších predpisov, na základe privatizačného projektu D. - 1. výstup, schváleného rozhodnutím Prezídia Fondu národného majetku SR č. 590/1996 zo dňa 20.09.1996, a na základe rozhodnutia MP SR zo dňa 20.11.1996 o zrušení podniku bez likvidácie. Privatizačný majetok tvorili nehnuteľnosti špecifikované v Prílohe č. 1 k tejto zmluve, hnuťelné veci špecifikované v Prílohe č. 2 k tejto zmluve, iné majetkové hodnoty, práva, a záväzky špecifikované v Prílohách č. 1 - 30 tejto zmluvy, majetková účasť podniku na podnikaní inej osoby špecifikované v Prílohe č. 2 tejto zmluvy.

12.2. Špecifikáciou Príloh ku kúpno-predajnej zmluve bolo súdu preukázané, čo tvorí konkrétne túto špecifikáciu pod bodmi 1. - 30. Okrem iného v bode 6 túto špecifikáciu tvoril aj Súpis reštitučných nárokov oprávnených osôb.

12.3. Súpisom reštitučných nárokov oprávnených osôb k 31.12.1995 bolo preukázané, že sa tam nachádza aj meno V. S. C., s hodnotou 593 315,- Sk, so znamienkom +, čo v poznámke znamenalo, že voči nemu prebieha súdny spor.

13.1. Potvrdením SPF zo dňa 17.08.2009 bolo súdu preukázané, že na základe privatizačného projektu schváleného Rozhodnutím Prezídia Fondu národného majetku SR č. 590/1996, zo dňa 20.09.1996, bolo potvrdené, že nadobúdateľ privatizačného majetku spoločnosť žalovaného v 1./ rade, má vysporiadané všetky záväzky voči SPF zo Zmluvy o predaji majetku štátu č. 80/1996.

13.2. Rozhodnutím Okresného úradu Nové Zámky OPPaLH, zo dňa 08.01.1998, bolo preukázané, že ide o rozhodnutie o vlastníctve oprávnených osôb žalobkyň voči povinnej osobe žalovanému v 1./ rade, s tým, že oprávneným osobám sa na základe tohto rozhodnutia nepriznalo vlastnícke právo k stavbám v kat. úz. Y. - M.e - hospodárska šopa, maštal', a oprávneným osobám neprislúcha náhrada podľa § 14 a XX zák. č. 229/1991 Zb., o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.

14. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre, č. k. 11S/16/98/29 zo dňa 31.08.1998, bolo preukázané, že napadnuté preskúmané rozhodnutie OPPaLH, z 08.01.1998, č. j. 1469/92/K, sa zrušilo a vec sa vrátila na ďalšie konanie. Krajský súd v tomto rozhodnutí poukázal na to, že oprávnené osoby - žalobkyne si uplatnili svoj nárok riadne a včas, a to písomnými podaniami z 18.12.1992, na pozemkovom úrade a aj u povinnej osoby. Uviedli nehnuteľnosti podľa parcelných čísel a uplatnili si tak nielen nárok na pôdu, ale aj na vydanie nehnuteľnosti, t. j. na pozemok i na stavbu na ňom stojacu. Bolo teda jasné, že uplatnený nárok sa vzťahuje na pôdu i stavby. Správny orgán, preto nesprávne právne posúdil vec.

15. Rozhodnutím Pozemkového úradu Nové Zámky, 21.11.1994, č. j. 1469/92/K, o vlastníctve, bolo oprávneným osobám žalobkyniam, proti povinnej osobe žalovanému v 1./ rade, priznané vlastnícke právo v 1 k pozemkom v kat. úz. M., presne určené podľa parcel a výmer v tomto rozhodnutí, lebo spĺňajú podmienky zákona uvedené v § 6 ods. 1, písm. b).

16. Ďalším rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č. k. 24 S 64/95 zo dňa 30.11.1995 bolo súdu preukázané, že krajský súd preskúmané rozhodnutie Pozemkového úradu v Nových Zámkach zo dňa 21.11.1994, č. j. 1469/92/K potvrdil. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení tohto rozsudku krajský súd okrem iného uviedol, že pokiaľ ide o námietky navrhovateľa, D. majetku, š. p., C., týkajúce sa vlastníckeho práva V. S. C. k týmto nehnuteľnostiam, tieto sú právne irelevantné, nakoľko rozhodnutia o prejednaní dedičstva vo všeobecnosti majú iba deklaratívny charakter. V danom prípade V. S. C., nemohol dedičstvom nadobudnúť (§ 460 OZ) vlastníctvo k dotknutým nehnuteľnostiam, pretože jeho otec S. C. ich v čase svojej smrti v roku 1989 preukázateľne nevlastnil, pretože boli v štátnom vlastníctve.

17. Výpisom z Obchodného registra žalovaného v 1./ rade, bolo preukázané, že žalovaný v 1. rade pod obchodným menom: C. G., G., bol zapísaný pod týmto názvom od 05.08.1996.

18. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistený skutkový stav právne posúdil podľa ustanovení § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, 2, 3, 5, § 16 ods. 1, 2 prvá a druhá veta, ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v platnom znení, ďalej podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 2 a 3 Nariadenia vlády č. 75/1993 Z.z. a podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalobe žalobkyň, ktorá bola podľa názoru súdu dôvodná, listinnými dôkazmi podložená a právne preukázaná, vyhovel.

19. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyne v tomto konaní sa domáhali od žalovaných v 1./ alebo v 2./ rade povinnosti zaplatiť náhradu podľa ust. § 14 ods. 1 zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, keď na základe listinných dôkazov predovšetkým rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch, odboru OPPaLH, zo dňa 09.10.2013 (zrejme 09.10.2003-pozn. odvolacieho súdu), bolo rozhodnuté, že spĺňajú podmienku zákona č. 229/1991 Zb. v ust. § 4 ods. 2, písm. c), že sú oprávnenými osobami na poskytnutie náhrady za nehnuteľnosti, ktoré v čase vydania tohto rozhodnutia už nebolo možné vydať, nakoľko boli odstránené v zmysle ust. § 14 ods. 1 vyššie citovaného zákona, a nárok na náhradu prináležal každej žalobkyni v 1, zároveň v tomto rozhodnutí bola určená aj povinná osoba, ktorá má túto náhradu poskytnúť a bola ním spoločnosť C., teda žalovaný v 1./ rade.

20.1. Žalobkyne jednoznačne preukázali, že včas a podľa lehoty ustanovenej podľa zák. č. 229/1991 Zb. si písomnými podaniami zo dňa 18.12.1992 na Pozemkovom úrade, ale aj u povinnej osoby uplatnili svoj nárok jednak na vydanie nehnuteľností, a v prípade, že tieto neexistujú, uplatnili za ne finančnú náhradu. O týchto včas podaných žiadostiach svedčí aj Príloha k rozhodnutiu z č. l. 18, ďalšia žiadosť o poskytnutie finančnej náhrady bola zaslaná žalobkyňou v 2./ rade Slovenskému pozemkovému fondu, regionálnemu pracovisku v Nových Zámkoch, na základe právoplatného rozhodnutia OPPaLH zo dňa 09.10.2003, podľa ktorého žiadala žalobkyňa v 2./ rade poskytnúť túto náhradu na účet s poznámkou, že do dňa podania takejto žiadosti neobdržala ešte ocenenie nehnuteľnosti, ale v záujme zachovania lehoty na uplatnenie nároku túto žiadosť podáva včas, a napokon žiadosťou zo dňa 08.03.1994, obe žalobkyne požiadali povinnú osobu v tom čase D. I. C., so sídlom v C. o poskytnutie náhrady za zbúrané nehnuteľnosti.

20.2. Všetky tieto dôkazy predložené žalobkyňami preukazujú skutočnosť, že si včas uplatnili u povinnej osoby žiadosti o poskytnutie finančných náhrad za zbúrané nehnuteľnosti. O tom, že im tieto zbúrané nehnuteľnosti právom prináležia svedčia aj ďalšie rozhodnutia, a to Rozhodnutie Pozemkového úradu Nové Zámky Pozemkového úradu Nové Zámky o vlastníctve, kde bolo opätovne rozhodnuté podľa § 9 ods. 4, zák. č. 229/1991 Zb., že žalobkyne sú oprávnenými osobami a povinnou osobou bol v tom čase D. I. C. . V tomto rozhodnutí bolo tiež konštatované, že žalobkyne spĺňajú podmienky zákona v § 6 ods. 1, písm. b) vyššie citovaného zákona a priznalo sa im vlastnícke právo k pozemkom v kat. úz. M..

20.3. Krajský súd v Bratislave svojím rozsudkom č. k. 24 S 64/95 zo dňa 30.11.1995 potvrdil preskúmané rozhodnutie Pozemkového úradu v Nových Zámkoch zo dňa 21.11.1994, ktoré bolo napadnuté odvolaním a v tomto rozsudku sa súd vysporiadal aj s námietkami bývalého D. majetku, š. p., C., predchádzajúcej organizácie terajšieho žalovaného v 1./ rade, týkajúce sa vlastníckeho práva Ing. S. C., k nehnuteľnostiam, v kat. úz. M., ku ktorým Pozemkový úrad Nové Zámky, priznal oprávneným žalobkyniam vlastnícke právo, že tieto sú právne irelevantné, nakoľko rozhodnutia o prejednaní dedičstva vo všeobecnosti majú iba deklaratórny charakter. V danom prípade V. S. C. nemohol dedičstvom nadobudnúť vlastníctvo k dotknutým nehnuteľnostiam, pretože jeho otec S. C. ich v čase svojej smrti preukázateľne nevlastnil, keďže boli v štátnom vlastníctve.

21.1. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že sa z právneho hľadiska musel vysporiadať so skutočnosťami v žalobe, ktorý zo žalovaných subjektov v 1./ a v 2./ rade je príslušný a je povinnou osobou podľa zák. č. 229/1991 Zb., na vyplatenie náhrady podľa ust. § 14 ods. 1 citovaného zákona.

21.2. Súd vychádzal jednoznačne zo Zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku č. 229/1991 Zb., v platnom znení, majúci jednoznačne za preukázané, že oprávnenými osobami sú žalobkyne jednak podľa Rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch OPPaLH zo dňa 09.10.2003, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2003, a jednak podľa

Rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky zo dňa 21.11.1994, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 24 S 64/95.

21.3. Podľa § 5 vyššie citovaného zákona, je presne špecifikované kto je povinnou osobou na vyplatenie náhrady za neexistujúce nehnuteľnosti, a v § 16 ods. 2 vyššie citovaného zákona je presne uvedené, že na poskytnutie náhrady je povinnou osobou právnická osoba (právny nástupca), ktorá vec drží, alebo držala v čase zániku nehnuteľnosti, alebo ju previedla na osobu, ktorá nehnuteľnosť podľa tohto zákona nevydáva.

21.4. V danom prípade držala v čase zániku nehnuteľnosti právnická osoba, ktorou bol D.. Tento subjekt nezanikol likvidáciou, ale jeho právnym nástupcom je podľa Zmluvy o predaji majetku štátu č. 80/1996 zo dňa 03.12.1996 žalovaný v 1./ rade. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že povinnou osobou je žalovaný v 1./ rade a nie žalovaný v 2./ rade, ktorého vyjadrenie k žalobe zo dňa 03.04.2014 súd posúdil ako správne z právneho hľadiska.

21.5. Žalovaný v 2./ rade tiež poukázal na skutočnosť, že podľa ust. § 16 ods. 2, veta prvá, zák. č. 229/1991 Zb. nie je subjektom v tomto konaní pasívne legitimovaným, ani nie je nástupcom po bývalom D. I., C. a takouto osobou v zmysle zák. č. 229/1991 Zb., je výhradne žalovaný v 1./ rade, a preto považoval žalobu žalobkyní voči žalovanému v 2./ rade za nedôvodnú, navrhol ju zamietnuť a súd tomuto návrhu aj vyhovel a žalobu voči žalovanému v 2./ rade z uvedených dôvodov zamietol. Žalovaný v 2./ rade by bol povinnou osobou len v prípade, ktorý je uvedený v ust. § 16 ods. 2, veta druhá, ale v danom prípade táto podmienka splnená nie je.

21.6. Žalobkyne sa vyjadrili svojimi výpoveďami k tomu, že žalovaného v 2./ rade označili za žalovaného a žalovali ho iba z dôvodu opatrnosti, vzhľadom na určitý nesúlad, ktorý vyplýva z Rozhodnutia OPPaLH a Pozemkového úradu a z jeho usmernenia vyplývajúceho z Prílohy k tomuto rozhodnutiu.

22.1. K argumentácii žalovaného v 1./ rade že nie je v danom prípade povinnou osobou a že povinnou osobou je žalovaný v 2./ rade podľa aplikácie Nariadenia vlády č. 75/1993 Z. z., ktorým sa podrobnejšie upravuje postup pri uplatňovaní a vyporiadaní reštitučných nárokov k poľnohospodárskemu majetku, konkrétne k § 2 ods. 2, súd mal jednoznačne za to, že na daný prípad nie je možné aplikovať toto ustanovenie, vzhľadom na to, že toto ustanovenie treba vykladať v súlade s predchádzajúcimi, a to v súlade s § 1, z ktorých vyplýva, že aplikácia týchto ustanovení Nariadenia vlády nie je v tejto právnej veci dôvodná.

22.2. Tiež bolo preukázané, že žalovaný v 1./ rade sa aktívne zúčastňoval rokovaní na Pozemkovom úrade v Nových Zámkoch, keď sa prejednávala cena a znal. posudok a všetky tieto námietky boli zohľadnené pri vypracovaní znaleckého posudku, ako aj pri cene nehnuteľností, a v tomto konaní žalovaný v 1./ rade popiera nárok žalobkyní.

22.3. V súvislosti s Nariadením vlády č. 75/1993 Z. z., mal súd za to, že podľa ust. § 2 ods.3 tohto Nariadenia vlády je jednoznačne uvedené, že ak ku dňu schválenia privatizačného projektu nebolo rozhodnuté o vydaní nehnuteľnosti, ktorej držiteľom je štátny podnik, ktorého majetok určený na privatizáciu sa prevádza v súlade so schváleným privatizačným projektom na fond, stáva sa fond, prípadne ďalší nadobúdateľ podľa privatizačného projektu v tomto rozsahu povinnou osobou. Z uvedeného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že ak existuje nadobúdateľ podľa privatizačného projektu, ktorým je C. G., s.r.o., teda žalovaný v 1./ rade, tento nadobúdateľ sa stáva povinnou osobou.

23. Súd ďalej poukázal na tú skutočnosť, že v danom prípade nie je možná aplikácia Nariadenia vlády č. 75/1993 Z. z. vzhľadom aj na ďalšiu skutočnosť, že v § 1 sa uvádza, že toto Nariadenie vlády sa vzťahuje výlučne na náhradu k pozemkom, netýka sa náhrady za zbúrané nehnuteľnosti, lebo v tomto ustanovení sa výslovne uvádza, že náhrada sa poskytuje za pozemky, ktoré sa podľa zákona nevydávajú, a za ktoré nebol oprávnenej osobe poskytnutý iný pozemok, poskytnie štát náhradu prostredníctvom SPF. Z citovaného ustanovenia teda jednoznačne vyplýva, že toto Nariadenie vlády sa aplikuje vo vzťahu k náhrade za zbúrané nehnuteľnosti, teda sa neaplikuje na náhradu pozemku.

24.1. K námietke žalovaného v 1./ rade ohľadom reštitučného nároku Ing. S. C. súd uviedol, že v zmysle Zmluvy o predaji majetku štátu, ktorá bola podpísaná a účinná dňa 03.12.1996, sa v Súpise reštitučných nárokov oprávnených osôb uvádza aj nedoriešený reštitučný nárok žalobkyní, ktorý je ale označený ako

reštitučný nárok V. S. C., s tým, že k menu tejto oprávnenej osoby je uvedené znamienko +, ktoré v poznámke vysvetľuje, že ide o prebiehajúci súdny spor, čoho dôkazom je Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 24 S 64/95, zo dňa 30.11.1995, o ktorom súd sa už zmienil v úvode tohto odôvodnenia. Skutočnosť, že ide o reštitučný nárok žalobkýň mal súd preukázané z rozhodnutí, ktoré už citoval, teda jednak z rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch OPPaLH z 09.10.2003, z rozhodnutia Pozemkového úradu Nové Zámky zo dňa 21.11.1994, č. j. 1469/92/K a z rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 24 S 64/95, v ktorých sa uvádza, že v reštitučných nárokoch sa uvádza meno V. S. C., ktorý podľa výpovede žalobkyne v 2. rade využil zhodu mien alebo zhodu mena N. C., ktorý bol prídelcom podľa prídelovej listiny, z ktorej vyplýva tento reštitučný nárok a bol právnym predchodcom žalobkýň.

24.2. Čo sa týka námietky žalovaného v 1./ rade, ktorou zdôvodňoval nemožnosť podania odvolania voči právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu v čase, keď bolo rozhodnutie vydané s možnosťou podania odvolania do 30 dní, táto námietka a argumentácia spočívajúca v personálnych zmenách žalovaného nemôže byť dôvodom nepodania odvolania, ak s týmto rozhodnutím označená povinná osoba nesúhlasila. Personálne zmeny žalovaného v 1./rade nemohli ovplyvniť právoplatnosť rozhodnutia, na základe ktorého si žalobkyne uplatňujú reštitučný nárok na vyplatenie náhrady.

25.1. Na základe vyššie uvedeného v súlade s právnou argumentáciou a s právnym odôvodnením mal súd za to, že nárok žalobkýň je jednoznačne preukázaný, a preto ich žalobe vyhovel tak, že žalovaný v 1./ rade je povinný zaplatiť každej zo žalobkýň sumu po 10773,50 eur, spolu s príslušným úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 01.01.2012 až do zaplatenia, v súlade s ust. § 517 ods. 2 OZ, v spojitosti s Nariadením vlády č. 87/1985 Z. z. v platnom znení, lebo výška oprávneného nároku žalobkýň na náhradu bola určená v súlade s Doplnením č. 1 znaleckého posudku č. 219/2008, keď hodnota zbúraných nehnuteľností za rodinný dom, obytnú časť prevádzkovej stavby, maštal a hospodársku budovu bola ku dňu 14.12.1959 v sume 21 547 eur, teda na každú zo žalobkýň pripadá suma, ktorá je citovaná vo výroku tohto rozsudku.

25.2. Žalovaný v 1./ rade sa dostal do omeškania s vyplatením tejto náhrady od 01.01.2012, čo bolo preukázané tým, že žalobkyne podali poslednú žiadosť o poskytnutie finančnej náhrady adresovanú obom žalovaným dňa 21.11.2011 a neurčili v tejto žiadosti lehotu, do ktorej majú tieto subjekty poskytnúť náhradu, preto súd mal za to, že si správne uplatnili úrok z omeškania od 01.01.2012, lebo žalovaní mali dostatočný čas od obdržania žiadosti ešte v novembri 2011, aby túto náhradu zaplatili do konca roka 2011.

25.3. Súd zaviazal žalovaného v 1./ rade na vyplatenie istín a úrokov z omeškania žalobkyniam v 1./ a v 2./ rade, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

26. Žalobu voči žalovanému v 2./ rade zamietol s poukazom na tie skutočnosti, ktoré uviedol už vyššie v tomto odôvodnení.

27. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP, a keďže žalobkyne boli v tomto konaní úspešné, prináleží im priznanie plnej náhrady trov konania a k povinnosti uhradiť túto náhradu trov konania súd zaviazal žalovaného v 1./ rade. Žalobkyne si do 3 dní od vyhlásenia rozsudku neuplatnili žiadnu náhradu trov, preto súd zaviazal žalovaného v 1./ rade povinnosťou zaplatiť žalobkyniam v 1./ ako aj v 2./ rade titulom náhrady trov konania sumu 0,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

28.1. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v 1./ rade v zákonnej lehote odvolanie v časti výroku o povinnosti žalovaného v 1./ rade zaplatiť každej zo žalobkýň v 1./ a 2./ rade sumu 10 773,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne odo dňa 01.01.2012 až do zaplatenia a titulom náhrady trov konania sumu 0,- eur.

28.2. Odvolanie podal z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci ako aj z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205 ods. 2 písm. d/, f/ a h/ OSP).

29.1. Žalovaný v 1./rade v odvolaní uviedol, že naďalej odmieta svoju pasívnu vecnú legitímáciu v tomto konaní. Poukázal na to, že Zmluvou o predaji majetku štátu č. 80/1996 zo dňa 03.12.1996 nadobudol od predávajúceho: G. C., veci, majetkové hodnoty, práva a záväzky, ktoré prešli na predávajúceho podľa zákona č. 92/1991 Zb. na základe privatizačného projektu ŠM C., š.p.-1.výstup, schváleného rozhodnutím Prezídia fondu národného majetku Slovenskej republiky č. 590/1996 zo dňa 20.09.1996.

29.2. Do dňa schválenia privatizačného projektu nebola ŠM C., š.p. uzavretá dohoda o poskytovaní náhrady žalobkyniam, a preto podľa ust. § 2 ods. 2 Nariadenia vlády č.75/1993 Z.z. túto náhradu má poskytnúť žalovaný v 2./rade. Súd prvého stupňa pochybil, keď úplne odignoroval poznámku pod čiarou 9/ v § 2 ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 75/1993 Z.z., ktorá jednoznačne odkazuje aj na náhrady za zbúrané nehnuteľnosti (§ 14), a teda aplikácia tohto ustanovenia Nariadenia vlády SR č. 75/1995 Z.z. v tomto prípade nemôže byť vylúčená. Subjektom na poskytnutie náhrady za zbúrané stavby, ak nárok bol uplatnený riadne a včas, pričom dohoda o poskytnutí náhrady štátnym podnikom do dňa schválenia privatizačného projektu nebola uzavretá, má byť teda G.. žalovaný v 2./rade.

30.1. S právnym názorom súdu prvého stupňa, v zmysle ktorého si mali žalobkyne uplatniť svoj nárok na náhradu včas a podľa lehoty ustanovenej v zákone č. 229/1991 Zb. žalovaný v 1./rade nesúhlasí a namieta nesprávne právne posúdenie veci, pretože prvostupňový súd pri rozhodovaní o podanom návrhu v rozpore s ust. § 583 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov neprihliadol na preklúziu práva oprávnenej osoby na náhradu, ktorá bola do zákona č. 229/1991 Zb. doplnená novelou vykonanou zákonom č. 571/2007 Z.z., s účinnosťou od 01.01.2008.

30.2. V zmysle ust. § 16 ods.3 zákona č. 229/1991 Zb. v znení účinnom do 31.12.2007 mali žalobkyne po právoplatnosti rozhodnutia o priznaní práva na náhradu, keďže k dohode o vydaní náhrady nedošlo, najneskôr do 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia bývalého Okresného úradu v Nových Zámkoch, OPpALH (t.j. do 14.05.2004) vyzvať povinnú osobu na vydanie náhrady. V súlade s ust. § 16 ods.3 zákona č. 229/1991 Zb. účinného do 31.12.2007 bola tiež k rozhodnutiu o priznaní práva na náhradu pripojená príloha- usmernenie ohľadne postupu pri uplatňovaní náhrady za pozemky (stavby), v ktorej správny orgán upozorňuje na skutočnosť, že do 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol nárok priznaný, majú oprávnené osoby zaslať písomnú žiadosť o poskytnutie náhrady na SPF. Túto povinnosť si splnila len žalobkyňa v 2./rade, a to vo vzťahu k žalovanému v 2./rade, ktorá dňa 11.05.2004 doručila žalovanému v 2./rade Žiadosť o poskytnutie náhrady zo dňa 05.05.2004. Vo vzťahu k žalovanému v 1./rade však žiadna zo žalobkýň po právoplatnosti rozhodnutia o priznaní práva na náhradu do 6 mesiacov výzvu na vydanie náhrady neuskutočnila.

30.3. Zmena zákona č. 229/1991 Zb., uskutočnená zákonom č. 571/2007 Z.z. ustanovila zánik práva oprávnenej osoby na náhradu v prípade, že oprávnená osoba nevyzvala povinnú osobu na vydanie náhrady do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia o priznaní náhrady, resp. v tých prípadoch, kedy rozhodnutie o priznaní práva na náhradu nadobudlo právoplatnosť pred 1.januárom 2008 (čo je tento prípad), ak oprávnená osoba neuskutočnila u povinnej osoby výzvu do 01.01.2009.

30.4. Z formulácie prechodného ustanovenia § 33 ods. 5 zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že účelom zákonodarcu bolo ustanoviť preklúziu práva na náhradu na všetky rozhodnutia o priznaní práva na náhradu, ktoré nadobudli právoplatnosť pred 1.januárom 2008, a po právoplatnosti, ktorých oprávnená osoba neuplatnila výzvu na náhradu u povinnej osoby do 01.01.2009, prípadne do 3 rokov od nadobudnutia právoplatnosti takého rozhodnutia.

31.1. Žalobkyne v 1./ a 2./rade svoju Žiadosť o poskytnutie náhrady zo dňa 21.11.2011 doručili žalovanému v 1./rade až dňa 13.12.2011, t.j. po zákonom zániku (preklúzii) ich práva na náhradu a návrh na súd, ktorým sa domáhajú od žalovaného v 1./ alebo 2./rade náhrady, podali až dňa 14.11.2013. S ohľadom na ust. § 583 Občianskeho zákonníka má žalovaný v 1./rade za to, že súd prvého stupňa mal ex offio prihliadnuť na zánik práva žalobkýň v 1./ a 2./rade na náhradu a podaný návrh z tohto dôvodu v celom rozsahu zamietnuť. Žalovaný v 1./rade v tejto súvislosti poukázal na jednu zo základných zásad práva, ktorou je „vigilantibus iuris“, teda práva patria bdelym, s ktorou zásadou podľa názoru žalovaného v 1./rade konanie žalobkýň v 1./ a 2./rade nekorešponduje.

31.2. Vzhľadom na uvedené žalovaný v 1./rade navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu žalobkýň v 1./ a 2./rade voči žalovanému v 1./rade zamietne a

žalobkyniam v 1./ a 2./ rade uloží povinnosť zaplatiť žalovanému v 1./ rade spoločne a nerozdielne náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, prípadne aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

32. K odvolaniu žalovaného v 1./ rade sa vyjadril žalovaný v 2./ rade, ktorý konštatoval, že sa stotožňuje s posúdením prípadu súdom prvého stupňa. Povinnou osobou podľa zákonného ustanovenia § 16 ods.2 zákona č. 229/1991 Zb. je výlučne žalovaný v 1./rade. Štát zastúpený SPF nastupuje do pozície povinnej osoby až v prípade, ak takúto nie je možné určiť podľa § 16 ods.2 prvej vety, čo nie je prípad žalovaného. Právoplatné rozhodnutie OÚ odboru OPPLH v Nových Zámkoch č. 0002 2003/005879/BT určilo za povinnú osobu žalovaného v 1./ rade ako právneho nástupcu D. majetku C., ktorý nehnuteľnosti držal v čase ich odstránenia. Žalovaný v 2./rade v uvedenej súvislosti poukázal na všeobecne akceptovateľnú skutočnosť, podľa ktorých sú všeobecné súdy oprávnené skúmať správne akty len v rámci toho, či nejde o akty nulitné, t.j. vydané absolútne vecne nepríslušným orgánom. Všeobecný súd preto nie je oprávnený skúmať a spochybniť citované rozhodnutia správneho orgánu o povinnej osobe, nakoľko toto je vydané vecne príslušným orgánom a je právoplatné. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 198/2008 a 2 Cdo 24/2007.

33.1. Žalobkyne v 1./ a 2./ rade vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 1./ rade poukázali na to, že prvostupňový súd pri posudzovaní pasívnej legitímácie správne aplikoval ustanovenie § 2 ods. 3 Nariadenia vlády č. 75/1993 Z.z., podľa ktorého sa nadobúdateľ podľa privatizačného projektu, t.j. žalovaný v 1./ rade stáva povinnou osobou podľa osobitných predpisov. Právne nástupníctvo žalovaného v 1./rade po pôvodnej povinnej osobe jednoznačne vyplýva aj z ďalších vyššie citovaných zákonných ustanovení osobitného predpisu, pričom SPF má v zmysle nich poskytnúť nadobúdateľovi privatizovaného majetku (právnemu nástupcovi) len kompenzáciu plnenia poskytnutého oprávnenej osobe, t. j. nestáva sa subjektom, ktorý by mal priamo plniť oprávnenej osobe.

33.2. Prvostupňový súd však posudzoval pasívnu legitímáciu v tomto konaní prioritne a správne na základe príslušných ustanovení reštitučného zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, pričom správne aplikoval ustanovenie § 5 ods.1 a 2, ustanovenie § 14 ods.1 a ustanovenie § 16 ods. 1 a 2. Na základe citovaných ustanovení možno jednoznačne ustáliť, že povinnou osobou, ktorá má zároveň poskytnúť náhradu za stavby, ktoré zanikli z dôvodu ich odstránenia povinnou osobou, je žalovaný v 1./ rade ako právny nástupca pôvodnej povinnej osoby D. majetok, š.p. C..

33.3. Prvostupňový súd pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 1./ rade správne vzal do úvahy v konaní preukázanú skutočnosť, že predmetný reštitučný nárok, teda predpokladané vyplatenie náhrady za odstránené stavby, bolo zahrnuté aj v privatizačnom projekte a v zmluve o predaji majetku štátu č. 80/1996 zo dňa 03.12.1996, uzavretej medzi predávajúcim Slovenským pozemkovým fondom a kupujúcim C. G., s.r.o. C. označenej zmluvy kupujúci na seba preberá reštitučné záväzky v celkovej výške 8 388 000,- Sk uvedenej v privatizačnom projekte a z jej prílohy č.6 označenej ako Súpis reštitučných nárokov oprávnených osôb k 31.12.1995 vyplýva povinnosť kupujúceho uspokojiť reštitučný nárok oprávnenej osoby- V.. S. C., pri ktorého mene je v poznámke uvedené, že o nároku prebieha súdny spor. Poznámka súdneho konania s poukazom na č.k. 11S 16/98, vedeného v tom čase na Krajskom súde v Nitre, ako aj v konaní vydaný rozsudok č.k. 11S 16/98-29 zo dňa 31.08.1998 preukazujú, že ide o reštitučný nárok žalobkyní, ktorý si neoprávnene uplatnil V.. S. C., využívajúc pritom zhodu mien pôvodných vlastníkov. V tejto súvislosti poukázali aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 24S 64/95 zo dňa 30.11.1995, z ktorého odôvodnenia rovnako vyplýva, že nárok oprávnenej osoby V.. S. C., uvádzaný v prílohe č. 6 v súpise reštitučných nárokov, je v skutočnosti reštitučným nárokom žalobkyní.

33.4. Z vyššie uvedeného zároveň jednoznačne vyplýva, žalovaný v 1./ rade v čase privatizácie štátneho majetku - Štátneho majetku, š.p. C. mal ako jeho právny nástupca vedomosť o nedoriešenom reštitučnom nároku a o riadne uplatnenom práve na náhradu žalobkyní, nakoľko bol v oboch vyššie označených súdnych konaniach ich účastníkom- v sp. zn. 24S 64/95, vedenom na Krajskom súde v Bratislave, na strane navrhovateľa, toho času ešte ako pôvodná povinná osoba Štátny majetok, š.p. C. a v sp. zn. 11S 16/98 vedenej na Krajskom súde v Nitre, na strane odporcu v 2./ rade už ako jeho právny nástupca C. terajší žalovaný v 1./ rade.

34. Odhliadnuc od vyššie uvedenej argumentácie bola pasívna legitímácia žalovaného v 1./ rade jednoznačne určená rozhodnutím správneho orgánu Okresného úradu v Nových Zámkoch č. OPPaLH-00002-2003/005879/BT zo dňa 09.10.2003, právoplatným dňa 14.11.2003, ktorým správny orgán a/ žalobkyniam priznal právo na náhradu vo výroku č.3 rozhodnutia podľa § 14 ods.1 zákona č. 229/1991 Zb., b/ voči povinnej osobe C. uvedenej v záhlaví rozhodnutia, c/ vo výroku č. 2 špecifikoval ako dôvod nepriznania vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam ich neexistenciu a ich odstránenie právnym predchodcom povinnej osoby po prechode nehnuteľnosti do vlastníctva štátu. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2003 a je irelevantné tvrdenie žalovaného v 1./ rade, že voči rozhodnutiu správneho orgánu nepodal v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu v tom čase prebiehajúcej personálnej zmeny na úrovni štatutárneho zástupcu. O pasívnej legitímácii žalovaného v 1./ rade ako povinnej osoby na vyplatenie reštitučnej náhrady svedčí i jeho postoj v správnom konaní pri oceňovaní predmetnej reštitučnej náhrady znaleckým dokazovaním, na ktorom sa v priebehu roku 2009 aktívne zúčastňoval, pričom nikdy svoje postavenie povinnej osoby ani nárok žalobkýň vyplývajúci z vyššie označeného rozhodnutia nespochybňoval. Pasívna legitímácia žalovaného v 1./ rade bola v tomto konaní správne zistená, dostatočne preukázaná a odôvodnená, preto považujú tento odvolací dôvod za neopodstatnený.

35.1. K v odvolaní namietanej preklúzii práva na reštitučnú náhradu, vyplývajúceho žalobkyniam z vyššie uvedeného rozhodnutia správneho orgánu žalobkyne uviedli, že je krajne účelová, v celom rozsahu neopodstatnená a aj v rozpore s účelom reštitučných právnych noriem.

35.2. Účelom doplnenia zákona č. 229/1991 Zb. o preklúziu práva vo vzťahu k právu na poskytnutie náhrady ustanovenej v § 16 ods. 3, bližšie upravenej v prechodných ustanoveniach § 33 ods.5 bolo predovšetkým: a/ zjednotenie úpravy podľa ustanovenia § 13, v ktorom bol ustanovený zánik práva len vo vzťahu k oneskorenému uplatneniu práva na vydanie a navrátenie vlastníctva k existujúcim pôvodným nehnuteľnostiam, resp. k tým, za ktoré sa náhrada nepriznávala, nakoľko k nim bolo priznané vlastníctvo, b/ zrýchlenie procesu konania o poskytnutí konkrétnej reštitučnej náhrady prostredníctvom SPF, ktorý nemal vedomosť o priznaných reštitučných nárokoch na náhradu, kým neboli konkrétnou oprávnenou osobou na Slovenskom pozemkovom fonde uplatnené, c/ tým oprávneným osobám, ktoré si dosiaľ priznané právo na náhradu voči SPF neuplatnili, a zároveň tým oprávneným osobám, ktorým bude priznané právo v budúcnosti, stanoviť prekluzívnu lehotu na jej uplatnenie, aby bol proces vydávania reštitučných náhrad do budúca časovo ohraničený, resp. obmedzený a ukončiteľný.

35.3. Účelom novelizácie zákona a zámerom zákonodarcu v žiadnom prípade nebolo postihnúť dovtedy už riadne a včas uplatnené nároky na náhradu zánikom práva, nakoľko vyššie uvedené novelou dotknuté ustanovenia by vo vzťahu k nim jednoznačne pôsobili retroaktívne. Rovnako nebolo zámerom zákonodarcu pod hrozbou preklúzie práva prinútiť oprávnené osoby k opakovanému uplatneniu práva na náhradu.

35.4. Žalobkyne si uplatnili reštitučný nárok k predmetným nehnuteľnostiam v zákonnej lehote do 31.12.1992 podľa § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. podaním zo dňa 18.12.1992 na príslušnom okresnom úrade (v tom čase na Pozemkovom úrade v Nových Zámkoch) a zároveň vyzvali podaním zo dňa 18.12.1992 povinnú osobu a právneho predchodcu žalovaného v 1./ rade D. majetok, š.p. C. na vydanie predmetných nehnuteľností. Včasné uplatnenie nároku vo vzťahu k pozemkom nebolo nikdy sporné a vyplývalo aj z rozhodnutia správneho orgánu a vyplývalo aj vyššie označených rozsudkov súdov.

35.5. Podaním zo dňa 08.03.1994 označeným ako Žiadosť o poskytnutie náhrady za zbúrané nehnuteľnosti, adresovaným už len povinnej osobe, si žalobkyne uplatnili právo na náhradu u povinnej osoby, ktorým konkretizovali samozrejmu skutočnosť, že nežiadajú vydanie v tom čase už neexistujúcich stavieb, ale žiadajú ich finančnú náhradu. Zároveň povinnú osobu upozornili na skutočnosť, že náhradu za tieto zbúrané nehnuteľnosti si neoprávnene uplatnil V.. S. C. s požiadavkou, aby povinná osoba jemu a ním požadovanú náhradu neplnila, resp. nevyplatila. O uplatnenom reštitučnom nároku žalobkýň s konečnou platnosťou rozhodli všeobecné sudy, ako vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. 24S 64/95 zo dňa 30.11.1995 (vydaného vo vzťahu k pozemkom) a najmä ako vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Nitre č. 11S 16/98-29 zo dňa 31.08.1998, vydaného v konaní, predmetom ktorého bolo preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu č.j. 1469/92/Kt zo dňa 08.01.1998 vo vzťahu k žalobkýňami

uplatnenému právu na náhradu podľa § 14-16 zákona č. 229/1991 Zb., v ktorom bol účastníkom konania na strane odporcu v 2.rade C. G., s.r.o. C., povinná osoba a žalovaný č.1 v tomto konaní.

35.6. Krajský súd v Nitre uvádzaným rozsudkom vyslovil právny názor, že si žalobkyne uplatnili svoj nárok riadne a včas na pozemkovom úrade i u povinnej osoby a na základe tohto rozsudku vydal Okresný úrad v Nových Zámkoch (po uplynutí 5 rokov!) rozhodnutie č. OPPaLH-00002-2003/005879/BT zo dňa 09.10.2003, ktorým priznal žalobkyniam právo na náhradu za odstránené stavby voči povinnej osobe - žalovanému v 1./ rade.

36.1. Po uplynutí ďalších piatich rokov Okresný úrad v Nových Zámkoch začal v roku 2008 správne konanie za účelom ocenenia predmetných nehnuteľností znaleckým posudkom, bez ktorého oprávnené osoby nemohli požiadať rozhodnutím určenú povinnú osobu o vyplatenie konkrétne špecifikovanej finančnej náhrady, zodpovedajúcej priznanému právu na náhradu. Žalovaný v 1./ rade bol účastníkom tohto správneho konania a napriek skutočnosti, že poznal znaleckým posudkom určenú cenu, ktorá bola ustálená (znížená takmer na polovicu) na základe jeho vlastných pripomienok a poskytnutej dokumentácie, oprávneným osobám finančnú náhradu dobrovoľne nevyplatil, a preto žalobkyne opakovane a z opatrnosti zaslali ďalšiu výzvu na plnenie, označenú ako Žiadosť o poskytnutie finančnej náhrady zo dňa 21.11.2011 už aj so špecifikáciou požadovanej výšky plnenia obom žalovaným. Neobstojí preto argumentácia žalovaného v 1./ rade, že žiadosť o náhradu doručili žalobkyne žalovanému v 1./ rade až po zániku práva s naznačeným účelovým tvrdením, že výzva zo dňa 21.11.2011 bola jedinou relevantnou na zachovanie práva, neprihliadnuc na skutočnosť, že táto výzva už nebola prvou v poradí.

36.2. Odhliadnuc od skutočnosti, že išlo preukázateľne o opakovanú výzvu žalobkýň na plnenie u žalovaného v 1./ rade a odhliadnuc od mnohonásobných telefonických urgencií, ktoré však žalobkyne nedokážu preukázať, sa žalobkyne napokon v záujme zachovania lehoty ustanovenej v § 110 Občianskeho zákonníka pod hrozbou premlčania práva na náhradu, priznaného právoplatným rozhodnutím správneho orgánu, museli obrátiť s vymáhaním nároku na súd.

37.1. Žalobkyne zdôraznili, že ich reštitučný nárok bol uplatnený riadne a včas opakovanými výzvami od roku 1992 a vzhľadom na skutočnosť, že bolo o predmetnom reštitučnom nároku opakovane pozitívne rozhodnuté na úrovni správneho aj súdneho konania, je poľutovania hodné, ako aj v rozpore s dobrými mravmi, že po vyše 22 rokoch sa žalovaný v 1.rade ďalším neopodstatneným odvolaním voči napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu dovoľáva preklúzie práva a opätovne odďaľuje poskytnutie plnenia oprávneným osobám. Svoju argumentáciu doplnili o ustálenú a rozsiahlu judikatúru Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR v oblasti aplikácie reštitučných zákonov (nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 12/2010 zo 7.júla 2010, sp. zn. I.ÚS 123/2010 z 30. júna 2010, sp. zn. I. ÚS 206/2010 z 24. novembra 2010, sp. zn. III.ÚS 259/2013 z 2. októbra 2013), podľa ktorej sa vo vzťahu k oprávneným osobám nemá pri rozhodovaní uplatňovať príliš formalistický, reštriktívny a arbitrárny výklad právnej normy, majúci na zreteli predovšetkým účel reštitučného zákonodarstva a nápravu krívd spôsobených v minulom režime, ktoré nemajú byť nahrádzané páchaním ďalších krívd v súčasnosti, pričom rozhodnutie má byť predovšetkým v súlade s všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti.

37.2. Navrhli, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne a zákonné v celom rozsahu potvrdil a priznal žalobkyniam náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

38.1. Na vyjadrenie žalobkýň k odvolaniu reagoval žalovaný v 1./ rade, ktorý vo svojom vyjadrení a k ich právnej argumentácii zotrval na názore, že nie je daná a ani v konaní nebola preukázaná jeho pasívna vecná legitímácia. Tvrdenie žalobkýň o správnej aplikácii § 2 ods. 3 Nariadenia vlády č. 75/1993 Z.z. súdom prvého stupňa, ale nie je v súlade s odôvodnením rozsudku, pretože zo strany 14 rozsudku je zrejmé, že súd aplikáciu ustanovení Nariadenia vlády č. 75/1993 Z.z. v tejto právnej veci odmietol. Ustanovenie § 2 ods. 3 Nariadenia vlády SR č. 75/1993 Z.z. však na tento prípad z pohľadu žalovaného v 1./ rade nemožno použiť, pretože toto ustanovenie sa vzťahuje na nehnuteľnosti, o vydaní ktorých má byť rozhodnuté, a nakoľko toto ustanovenie používa pojem „držiteľ“, je zrejmé, že sa má vzťahovať na nehnuteľnosti existujúce ku dňu účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. (t.j. ku dňu 24.6.1991), a teda nevzťahuje sa na stavby zbúrané pred 24.06.1991, t.j. neexistujúce stavby ku dňu schválenia privatizačného projektu. Z dôvodu, že neboli preukázané skutočnosti ustanovené v § 2 ods. 3 Nariadenia vlády SR č. 75/1993 Z.z., pri posudzovaní otázky, kto má byť povinnou osobou, treba

vychádzať z ust. § 2 ods.2 Nariadenia vlády SR č. 75/1993 Z.z., z ktorého dôvodu povinnou osobou na poskytnutie náhrady žalobkyniam v 1./ a 2./ rade má byť žalovaný v 2./rade. Žalobkyne v 1./ a 2./ rade v konaní nepreukázali, že by žalovaný v 1./ rade bol právnym nástupcom právnickej osoby, ktorá zbúrané nehnuteľnosti držala v čase zániku nehnuteľnosti.

38.2. Rovnako tvrdenie žalobkýň, v zmysle ktorého prvostupňový súd správne vzal do úvahy v konaní preukázanú skutočnosť, že predmetný reštitučný nárok, teda predpokladané vyplatenie náhrady za odstránené stavby, bolo zahrnuté aj v privatizačnom projekte a v Zmluve o predaji majetku štátu č. 80/1996 zo dňa 03.12.1996, považuje žalovaný v 1./rade za absolútne nepreukázané, keďže v Zmluve o predaji majetku štátu č. 80/1996 zo dňa 03.12.1996 a v jej prílohe č.6- Súpis reštitučných nárokov oprávnených osôb k 31.12.1995 žalobkyne ako oprávnené osoby nie sú uvedené, ale ako oprávnená osoba sa uvádza V.. S. C.. Za zavádzajúce považuje žalovaný v 1./ rade tvrdenie žalobkýň vo vyjadrení k odvolaniu, podľa ktorého nárok oprávnenej osoby V.. S. C., uvádzaný v prílohe č.6 v súpise reštitučných nárokov, je v skutočnosti reštitučným nárokom žalobkýň, keď tieto sa zároveň snažia poznámku súdneho konania napasovať na súdne konanie vedené na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S 16/98 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 24S 64/95. Z vykonaného dokazovania ale táto skutočnosť nevyplýva. V skutočnosti poznámka prebiehajúceho súdneho konania pri mene V.. S. C. sa vzťahovala na vec vedenú na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 24S 10/95 a účastníkmi tohto súdneho konania neboli žalobkyne v 1./ a 2./ rade, ale V.. S. C..

38.3. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 24S 64/95 zo dňa 30.11.1995 bolo priznané vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom rozhodnutia Pozemkového úradu v Nových Zámkoch č.j. 1469/92/K zo dňa 21.11.1994, t.j. uznáva žalobkyniam vlastnícke právo k pozemkom presne v rozsudku uvedeným. Toto rozhodnutie v žiadnom prípade nerieši nárok žalobkýň na náhradu za zbúrané nehnuteľnosti. Vzhľadom na túto skutočnosť v konaní nebolo preukázané právne nástupníctvo žalovaného v 1./ rade k bývalému ŠM C., š.p. vo vzťahu k povinnosti vyplatiť náhradu za zbúrané nehnuteľnosti žalobkyniam v 1./ a 2./ rade, keď tento reštitučný záväzok nebol súčasťou prevzatého privatizovaného majetku žalovaným v 1./ rade.

38.4. V súpise reštitučných nárokov oprávnených osôb ku dňu 31.12.1995 pri mene V.. S. C. náhrada za stavby je vyčíslená len na sumu 486 573,- Sk (t.j. 16.151,26 EUR). Žalovanému v 1./ rade nie je známe, na základe akého právneho titulu by mal znášať povinnosť vyplatiť žalobkyniam sumu 21.547 EUR (t.j. 649.124,92,- Sk), na ktorej zaplatenie v celosti ho prvostupňový súd zaviazal. Žalovaný v 2./ rade vydal potvrdenie č.j. DE/2009/020871 zo dňa 17.08.2009, v ktorom žalovaný v 2./ rade potvrdil, že žalovaný v 1./ rade má všetky záväzky zo Zmluvy o predaji majetku štátu č. 80/1996, ktorú uzatvoril SPF 03.12.1996 so žalovaným v 2./ rade, voči SPF ako realizátorovi privatizácie bývalého štátneho podniku ŠM C. vysporiadané, teda aj prevzaté reštitučné záväzky žalovaným v 1./ rade museli byť k dátumu 17.08.2009 vysporiadané.

38.5. Rozhodnutie Okresného úradu v Nových Zámkoch, odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. OPPaLH-00002-2003/005879/BT zo dňa 09.10.2003 je rozhodnutím o tom, že žalobkyniam v 1./ a 2./ rade patrí nárok na náhradu. Pri vydávaní rozhodnutia nebola dostatočne skúmaná otázka, kto má byť povinnou osobou na poskytnutie náhrady, keď bývalý Okresný úrad Nové Zámky, OPP a LH nezisťoval skutočnosti rozhodné pre určenie povinnej osoby, najmä sa nezaoberal Zmluvou o predaji majetku štátu č. 80/1996 zo dňa 03.12.1996 a jej prílohami, z ktorého dôvodu toto rozhodnutie v otázke povinnej osoby (uvedenej len v záhlaví rozhodnutia) vykazuje vadu. Okrem toho výroková časť tohto rozhodnutia žalovanému v 1.rade neukladá žiadnu povinnosť.

39.1. Žalovaný v 1./ rade tiež nesúhlasí s vyjadreniami žalobkýň vo vzťahu k namietnutej preklúzii práva. Žalobkyne uvádzajú svoju interpretáciu účelu doplnenia zákona č. 229/1991 Zb. o preklúzii práva vo vzťahu k právu na poskytnutie náhrady, ktorá však nevyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 571/2007 Z.z., ktorý novelizoval zákon č. 229/1991 Zb. a zaviedol preklúziu práva na náhradu. Ak by zákonodarca nemal v úmysle zakotviť povinnosť oprávnenej osoby uplatniť u povinnej osoby výzvu na vydanie náhrady po tom, čo rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, potom by text: „ Ak právo na náhradu závisí od rozhodnutia okresného úradu alebo súdu, končí táto lehota uplynutím troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia...“ v ust. § 16 ods. 3 zákona č. 229/1991Zb. obsiahnutý jednoducho nebol, teda uplatniť výzvu na vydanie náhrady u povinnej osoby v lehote podľa § 13 zákona č. 229/1991 Zb., t.j. do 31.12.1992, v prípade neuzavretia dohody medzi oprávnenou a povinnou osobou

jednoducho nepostačuje. V tejto súvislosti žalovaný v 1./rade poukázal na Uznesenie Ústavného súdu SR sp. n. PL.ÚS 3/2000 zo dňa 24.04.2001.

39.2. Z ďalších listinných dôkazov, ktoré žalobkyne založili do súdneho spisu po uplynutí lehoty ustanovenej v § 120 ods.4 OSP, je preukázané, že žalobkyne nevyzvali žalovaného v 1./ rade na vydanie náhrady po vydaní rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch, OPP aLH č. OPPaLH-00002-2003/005879/BT zo dňa 09.10.2003, právoplatného dňa 14.11.2003, v lehote do 01.01.2009., t.j. nepreukázali, že by riadne a včas uplatnili právo na vydanie náhrady u žalovaného v 1./ rade.

40.1. Žalovaný v 1./ rade týmto tiež vznáša námietku premlčania a nesúhlasí s tvrdením žalobkýň, že by sa právo na vydanie náhrady, uplatnené v tomto súdnom konaní, malo premlčať podľa § 110 Občianskeho zákonníka, t. j. v lehote 10 rokov. Podľa ustálenej súdnej praxe lehota na uplatnenie nároku na náhradu podľa ustanovenia § 14 až § 16 a nasl. zákona č. 229/1991 Zb. je lehotou pre uplatnenie nároku voči povinnej osobe, prípadne štátu. Na uplatnenie žaloby na súde v prípade nevyhoveniu nároku zo strany povinnej osoby potom plynie všeobecná trojročná premlčacia doba (rozsudok NS SR 5Cdo 16/97-ZSP 64/1998).

40.2. Vzhľadom na uvedené by sa potom nárok žalobkýň mal premlčať najneskôr v lehote 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch, OPP aLH č. OPPaLH-00002-2003/005879/BT zo dňa 09.10.2003, preto sa žalovaný v 1./ rade z opatrnosti dovoľáva premlčania a žiada, aby súd na jeho námietku premlčania prihliadol, žalobkyniam premlčané právo nepriznal a prvostupňový rozsudok zmenil tak, že žaloby žalobkýň v 1./ a 2./ rade zamietla.

41.1. Žalobkyne na vyjadrenie žalovaného v 1./ rade reagovali záverečným vyjadrením zo dňa 03.03.2016, konštatujúc, že vecná pasívna legitímácia žalovaného v 1.rade jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vyplýva z rozhodnutia správneho orgánu- Okresného úradu Okresného úradu v Nových Zámkoch č. OPPaLH-00002-2003/005879/BT zo dňa 09.10.2003, právoplatného dňa 14.11.2003, ktorým bolo rozhodnuté o povinnej osobe na plnenie reštitučnej náhrady. Označené rozhodnutie správneho orgánu priznalo žalobkyniam nárok na náhradu a určilo povinnú osobu C. G., s.r.o. C., teda žalovaného v 1./ rade, ktorého povinnosť plniť reštitučnú náhradu vyplýva z príslušných ustanovení zákona č. 229/1991 b. (§ 5 ods. 1 a 2 a § 16 ods. 2), z označenia tejto povinnej osoby v záhlaví rozhodnutia, ako aj priamo z výroku rozhodnutia pod bodom 2.

41.2. S poukazom na predmetné rozhodnutie správneho orgánu je preto irelevantné a nadbytočné dodatočné dokazovanie v civilnom konaní, kto je povinnou osobu na plnenie, vzhľadom na skutočnosť, že táto právomoc bola zverená správneho orgánu a tento o povinnej osobe právoplatne rozhodol. Nepatrí do právomoci súdu v občianskoprávnom konaní posudzovať rozhodnutie správneho orgánu vo vzťahu k určeniu povinnej osoby mimo správneho súdnictva resp. nad rámec konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho konania (zrejme Občianskeho súdneho poriadku-pozn. odvolacieho súdu) a po uplynutí zákonných lehôt ustanovených pre správne súdnictvo, v ktorom súdy preskúmavajú zákonnosť rozhodnutí a postupom orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov.

42. K zániku práva sa žalobkyne podrobne vyjadrili podaním zo dňa 30.06.2015, ktorým poskytli súdu vyjadrenie k odvolaniu žalovaného proti rozhodnutiu prvostupňového súdu.

43.1. Námietka premlčania práva sa vo vyjadrení žalovaného vznáša ako nová, dosiaľ neuplatnená námietka v konaní na druhom stupni, a preto považujú za nevyhnutné vyjadriť sa k vznesenej námietke premlčania práva. Námietka premlčania nie je akceptovateľná z týchto dôvodov: 1. Podľa názoru žalovaného ak by bol začiatok premlčacej doby od právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, premlčacia doba by uplynula najneskôr 14.11.2006, t.j. ešte predtým ako v skutočnosti premlčacia doba plynúť začala. 2. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Rozhodnutím správneho orgánu, právoplatným dňa 14.11.2003, nebola určená lehota na plnenie, od ktorej by sa mohla počítat premlčacia doba. 3. Právo žalobkýň na zapltenie reštitučnej náhrady nemohlo byť na súde uplatnené skôr, ako bola v pokračujúcom konaní na správnom orgáne znaleckým dokazovaním ustálená výška plnenia.

43.2. Žalovaná výška reštitučnej náhrady bola určená znaleckým posudkom č. 219/2008 zo dňa 29.11.2008, vypracovaným znalcom V. I. vo veci stanovenia ceny neexistujúcich stavieb v k.ú. M. a Doplnením č. 1 znaleckého posudku č. 219/2008 zo dňa 22.9.2009, ktoré bolo žalobkyniam doručené Obvodným pozemkovým úradom v Nových Zámkoch dňa 2.5.2011. Výška reštitučnej náhrady bola teda žalobkyniam známa až v roku 2011, a preto objektívne nebolo možné jej uplatnenie súdnou cestou a nemohla ani začať plynúť akákoľvek doba pred doručením znaleckého ocenenia od správneho orgánu.

43.3. Poukazujúc na ust. § 563 Občianskeho zákonníka žalobkyne uviedli, že oprávnená osoba vyzvala povinnú osobu na plnenie reštitučnej náhrady vo výške podľa ocenenia znaleckým posudkom č. 219/2008 podaním zo dňa 21.11.2011 a následne bolo právo žalobkýň riadne a včas (aj v rámci všeobecnej premĺčacej doby) uplatnené žalobou na súde dňa 14.11.2013. Navrhli, aby odvolací súd odvolaniu žalovaného v 1./ rade nevyhovel a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne a zákonné v celom rozsahu potvrdil a priznal žalobkyniam náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

44. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP) prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď podľa § 219 ods. 3 a za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 1./ rade je dôvodné, a keďže neboli splnené podmienky na potvrdenie, ani na zrušenie rozsudku, podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o vyhovení nároku žalobkýň v 1./ a 2./ rade proti žalovanému v 1./ rade zmenil a žalobu žalobkýň v 1./ a 2./ rade ako nedôvodne podanú pre preklúziu a pre dôvodne uplatnenú námietku premĺčania zamietol.

45. Súd prvej inštancie vyniesol napadnutý rozsudok v tejto veci za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ďalej len „OSP“, ktorý bol účinný do 30.06.2016, keďže bol zrušený v ustanovení § 473 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1.júla 2016 (§ 474 CSP).

46. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný.

Podľa § 76 CSP samostatné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne.

Podľa § 367 ods. 1 CSP ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 CSP ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne napadnutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

47. Podľa Čl. 1, § 1 ods.1 zákona č. 125/2015 z 18. novembra 2015, o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „návrh“, „navrhovateľ“, „odporca“, „účastník“, rozumie sa tým podľa povahy veci aj „žaloba“, „žalobca“, „žalovaný“, „strana“.

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „súd prvého stupňa“ alebo „súd druhého stupňa“, rozumie sa tým podľa povahy veci !súd prvej inštancie“ alebo !súd druhej inštancie“ (ods. 2 citovaného ustanovenia).

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „občianske súdne konanie“, rozumie sa tým podľa povahy veci „civilný proces“ alebo „správny súdny proces“ (ods. 3 citovaného ustanovenia).

Ak sa vo všeobecne záväznom právnom predpise používa pojem „občianskoprávne konanie“, rozumie sa tým „civilný proces“ (ods. 4 citovaného ustanovenia).

48. Podľa § 388 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

49.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

49.2. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

49.3. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia) /Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 4/2009 zo dňa 29. júna 2010/.

49.4. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre veci podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 115/03 z 3. júla 2003).

50. Preskúmaním spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobkyne v 1./ a 2./ rade sa žalobou podanou na Okresný súd Nové Zámky dňa 14.11.2013 domáhali voči žalovaným v 1./ a 2./ rade vydania rozsudku, ktorým súd rozhodne o povinnosti žalovaného v 1./ rade alebo žalovaného v 2./ rade zaplatiť žalobkyni v 1./ rade sumu 10.773,50€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne odo dňa 1.1.2012 až do zaplataenia a žalobkyni v 2./ rade sumu 10.773,50 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne odo dňa 1.1.2012 až do zaplataenia a žalobkyniam prizná náhradu trov konania. Predmetom konania je poskytnutie náhrady za neexistujúce stavby v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon o pôde“).

51. Súd prvej inštancie odvolaním žalovaného v 1./ rade napadnutým rozsudkom žalobám žalobkýň v 1./ a 2./ rade v plnom rozsahu vyhovel vo vzťahu k žalovanému v 1./ rade a ich žalobu proti žalovanému v 2./ rade zamietol.

52. Podľa § 76 CSP samostatné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne. V zásade platí, že v konaní existuje toľko nárokov, koľko je spoločníkov.

53. Podľa § 367 ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (ods. 2).

54. V sporovom konaní v tejto preskúmvanej veci ide o subjektívnu kumuláciu na obidvoch sporových stranách, keďže na obidvoch stranách vystupuje viac subjektov, teda ide o pluralitu subjektov ako aj pluralitu nárokov. Pretože odvolanie podal len jeden legitimovaný subjekt zo samotného spoločenstva na žalovanej strane, a to žalovaný v 1./ rade, nastal suspenzívny účinok podaného odvolania len vo vzťahu k napadnutým výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie. Keďže odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podal iba žalovaný v 1./ rade, je napadnutý rozsudok o zamietnutí žaloby žalobkýň proti žalovanému v 2./ rade právoplatný a nie je predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

55. Žalovaný v 1./ rade namieta v odvolaní dve zásadné otázky, a to: a/ že nie je vo veci pasívne vecne legitimovaný, keďže nie je povinnou osobou podľa zákona č. 229/1991 Zb. a b/ že súd prvej inštancie neprihliadol na preklúziu práva oprávnenej osoby na náhradu, ktorá bola do zákona č. 229/1991Zb. doplnená novelou zákona č. 229/1991 Zb., vykonanou zákonom č. 571/2007 Z.z., s účinnosťou od 01.01.2008. Poukázal na to, že túto povinnosť si splnila len žalobkyňa v 2./ rade, a to vo vzťahu k žalovanému v 2./ rade, ktorá dňa 11.05.2004 doručila žalovanému v 2./ rade Žiadosť o poskytnutie náhrady zo dňa 05.05.2004, avšak vo vzťahu k žalovanému v 1./ rade žiadna zo žalobkýň po právoplatnosti rozhodnutia o priznaní práva na náhradu do 6 mesiacov výzvu na vydanie náhrady neuskutočnila. V písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobkýň na odvolanie žalovaný v 1./ rade uplatnil námietku premlčania nároku žalobkýň.

56.1. K prvej námietke žalovaného v 1./ rade o tom, že nie je v danej veci pasívne vecne legitimovaný odvolací súd poznamenáva, že táto námietka nie je dôvodná a súd prvej inštancie sa s ňou správne vysporiadal, keď vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania uviedol, že pasívna legitimácia žalovaného v 1./ rade jednoznačne určená rozhodnutím správneho orgánu Okresného úradu v Nových Zámkoch , odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Nové Zámky zo dňa 9.10.2003, sp. zn. OPPaLH- 00002-2003/005879/BT, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2003.

56.2. V tomto rozhodnutí tento správny orgán príslušný podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (v ďalšom texte len „zákon“) vo veci oprávnených osôb: M.. D. M., bytom H., Y. č. X a N.. S. D., bytom H., Y. č. X, proti povinnej osobe: C. G.,s.r.o. C. rozhodol, že 1.oprávnené osoby spĺňajú podmienku zákona uvedenú v ustanovení § 4 ods.2 písm. c/, 2. Oprávneným osobám nepriznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam-maštal', hospodárska budova, ktoré sa nachádzajú v kat. z. M. a ktoré prešli do vlastníctva štátu spôsobom uvedeným v ustanovení § 6 ods. 1 písm. b/ zákona na základe rozhodnutia rady Krajského národného výboru v Nitre, odboru poľnohospodárstva číslo Pôd-3012/1959 zo dňa 14. 12.1959 na základe zák. č. 46/1948 Zb. a dom, ktorý prešiel do vlastníctva štátu spôsobom uvedeným v ustanovení § 6 ods.1 písm. p/ zákona a to bez právneho dôvodu. Uvedené nehnuteľnosti v súčasnosti už neexistujú, po prechode do vlastníctva štátu boli právnym predchodcom povinnej osoby a to bývalým D. majetkom C. po prechode nehnuteľností do vlastníctva štátu odstránené. 3. Oprávneným osobám za nehnuteľnosti, ktoré v súčasnosti nie je možné vydať, nakoľko boli odstránené, v zmysle ustanovenia § 14 ods.1 patrí nárok na náhradu a to: RNDr. D. M. rod. C. rod.čís.XXXXXX/XXXX v 1-ici a N.. S. D. rod. C. rod. čís. XXXXXX/XXXX v 1-ici. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14. novembra 2003.

56.3. V konaní o poskytnutie náhrady v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon o pôde“) súd nemôže preskúmať správnosť rozhodnutia správneho orgánu o určení povinnej osoby; týmto rozhodnutím je viazaný a je povinný z neho vychádzať, preto odvolací súd tento odvolací dôvod považuje za neopodstatnený.

57. Pokiaľ ide o druhý, v odvolaní žalovaného v 1./ rade namietaný dôvod, a to preklúzia práva žalobkýň na uplatnenie náhrady za odstránené stavby na súde, odvolací súd ho považuje za opodstatnený dôvod.

58.1. Podľa § 14 ods. 1 zákona o pôde, v znení účinnom od 1.7.2003 do 31.12.2003, teda v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva T. F. zo dňa 9.10.2003, č.k. OPPaLH- 00002-2003/005879/BT, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2003 (ďalej len ako „rozhodnutie správneho orgánu“), oprávnenej osobe patrí náhrada za obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby, ktoré podľa tohto zákona nemožno vydať alebo ktoré zanikli alebo boli prevedené na osobu, ktorá nie je povinná ich vydať. Obdobne oprávnenej osobe patrí náhrada za pozemok, ktorý sa podľa tohto zákona nevydá a za ktorý sa neposkytol iný pozemok.

58.2. Podľa § 16 ods. 1 zákona o pôde, v znení účinnom od 1.7.2003 do 31.12.2003, náhradu za pozemky, ktoré sa podľa tohto zákona nevydávajú a za ktoré nebol poskytnutý oprávnenej osobe iný pozemok, poskytne štát. Výšku náhrady v hotovosti upraví vláda Českej republiky a vláda Slovenskej republiky svojím nariadením.

Ostatné náhrady podľa § 14 a 15 poskytne právnická osoba (právny nástupca), ktorá vec drží alebo ju držala v čase zániku nehnuteľnosti alebo ju previedla na osobu, ktorá nehnuteľnosť podľa tohto zákona nevydáva. Ak túto osobu nemožno zistiť alebo ak touto osobou je rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, náhradu poskytne štát prostredníctvom pozemkového fondu (§ 17 ods. 1) podľa všeobecne záväzného právneho predpisu. 13a) Taktiež náhradu podľa § 14 a 15 poskytne štát, ak bývalé národné výbory alebo Zbor poverenikov previedli hospodárske budovy a rodinné domčeky do vlastníctva fyzických osôb (§ 16 ods. 2 citovaného zákona).

Oprávnená osoba vyzve na vydanie náhrady najneskôr v lehotách uvedených v § 13. Ak právo na náhradu závisí od rozhodnutia pozemkového úradu alebo súdu, končí táto lehota uplynutím šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia (§ 16 ods. 3 citovaného zákona).

58.3. Podľa § 16 ods.3 zákona o pôde v znení zákona č. 571/2007 Z.z. , ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb., o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 1.1.2008, oprávnená osoba vyzve na vydanie náhrady najneskôr v lehotách uvedených v § 13. Ak právo na náhradu závisí od rozhodnutia obvodného pozemkového úradu alebo súdu, končí sa táto lehota uplynutím troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, inak právo oprávnenej osoby na náhradu zaniká.

58.4. Podľa § 33 ods. 5 citovaného zákona o pôde v znení účinnom od 1.1.2008, ak rozhodnutie, ktorým bolo priznané právo na náhradu, nadobudlo právoplatnosť pred 1.januárom 2008, táto lehota na uplatnenie výzvy na náhradu sa skončí 1. januára 2009, lehota sa však neskončí skôr ako tri roky od právoplatnosti rozhodnutia, inak právo zaniká.

59.1. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie správneho orgánu zo dňa 9.10.2003, č.k. OPPaLH-00002-2003/005879/BT o priznaní práva na náhradu žalobkyniam v 1./ a 2./ rade nadobudlo právoplatnosť dňa 14.novembra 2003, teda pred 1. januárom 2008, skončila sa lehota na uplatnenie výzvy žalobkýň na náhradu proti žalovanému v 1./ rade 1. januára 2009. Ide o preklúziu práva, ktorá bola do zákona o pôde zakotvená zákonom č. 571/2007 Z.z., účinným od 1.1.2008, ktorým sa podľa dôvodovej správy v tomto zákone rieši situácia, keď v zákone absentuje postup a lehoty pri uplatnení nárokov oprávnených osôb na náhradu, ako to bolo v zákone č. 229/1991 Zb. V citovanom ustanovení § 33 ods.5 zákona č. 571/2007 Z.z. sa rieši prechodné obdobie pre rozhodnutia vydané, resp. právoplatné pred účinnosťou tohto zákona.

59.2. Podľa § 583 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (OZ) v platnom znení, k zániku práva preto, že nebolo uplatnené v určenom čase, dochádza len v prípadoch uvedených v zákone. Na zánik súd prihliadne, aj keď to dlžník nenamietne.

59.3. Podľa citovaného zákonného ustanovenia § 583 OZ dôjde k zániku práva, keď právo nebolo uplatnené v prípadoch uvedených v zákone, pričom súd prihliadne na zánik práva, aj keď to dlžník

nenamietne. Na rozdiel od pravej (klasickej) preklúzie nie je v zákone uvedené, že právo musí byť v prekluzívnej lehote uplatnené na súde.

59.4. Bežným právnym následkom toho, že právo sa včas nevykoná, je jeho premlčanie, avšak to neznamena jeho zánik. V niektorých prípadoch uvedených v zákone sa však so skutočnosťou, že právo nebolo v ustanovenej dobe uplatnené, spája právny následok zániku tohto práva. Hovoríme tu o zániku, resp. preklúzii práva. Neuplatnením práva v určenom čase (preklúzii) dôjde k zániku práva na základe dvoch právnych skutočností, a to: a) uplynutím určitej (tzv. prekluzívnej alebo prepadnej) lehoty a b) neuplatnením práva v tejto lehote (ide o opomenutie oprávneného subjektu uplatniť právo - tzv. omisívny právny úkon oprávneného). Je nerozhodné, z akého dôvodu nebolo právo včas uplatnené, t. j. či sa tak stalo z nedbanlivosti, úmyselne alebo pre objektívnu nezavinenu prekážku.

59.5. Lehota uvedená v § 16 ods. 3 zákona o pôde je lehotou prekluzívnou. Prekluzívne lehoty charakterizujú tieto znaky: a) nemožno ich dohodou predĺžiť, b) ich uplynutím nastane zánik samotného práva, c) k preklúzii práva súd prihliadne aj bez návrhu.

60. Právne účinky zániku práva zákon spája s jeho neuplatnením. Právnym účinkom preklúzie možno zabrániť iba včasným uplatnením práva. Uplatnením práva sa tu rozumie: a) u ktorého orgánu sa má právo uplatniť b) akým spôsobom má byť právo uplatnené, a c) v akej lehote má byť právo uplatnené (prekluzívna lehota).

61.1. Ako už odvolací súd uviedol, právo na náhradu za obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby, ktoré sa nevydali žalobkyniam v 1./ a 2./ rade ako oprávneným osobám, bolo voči žalovanému v 1./ rade priznané rozhodnutím správneho orgánu zo dňa 9.10.2003, č.k. OPPaLH- 00002-2003/005879/BT, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14. novembra 2003, teda pred 1. januárom 2008, preto sa lehota na uplatnenie výzvy na náhradu voči žalovanému v 1./ rade skončila 1. januára 2009, išlo pritom o prekluzívnu lehotu, na ktorú musel odvolací súd prihliadnuť aj bez návrhu z úradnej povinnosti, a keďže žalobkyne výzvu na náhradu voči žalovanému v 1./ rade neuplatnili v lehote do 31.12.2008, došlo k preklúzii ich práva na náhradu, a preto z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu žalobkyň proti žalovanému v 1./ rade zamietol.

61.2. Odvolací súd k námietke žalobkyň ohľadne retroaktivity ustanovenia § 16 ods.3 a ust. § 33 ods. 5 zákona č. 229/1991 Zb. v znení novely uskutočnenej zákonom č. 571/2007 Z.z., účinného od 1.januára 2008 poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 3/2000 z 24.apríla 2001, podľa ktorého: „1. Z princípu právneho štátu vyplýva aj ochrana oprávnenej dôvery občanov v právny poriadok. Zásadne sa ochraňuje dôvera v to, že zákonné právne následky späté s uzavretými skutkovými stavmi sa uznávajú (zostávajú uznané). Ochrana dôvery neprichádza do úvahy tam, kde by dôvera v určitý právny stav nebola vecne zdôvodnená, t.j. ani princíp právneho štátu nechráni občana pred každou subjektívne chápanou stratou dôvery alebo pred každým sklamaním.

62. Zákonodarca musí aj pri zmene chráneného právneho postavenia - aby zásah bol ústavnoprávne prípustný - vychádzať z princípu proporcionality, ktorý je vlastný právemu štátu. Tento princíp predovšetkým znamená primeraný vzťah medzi cieľom (účelom) sledovaným štátom a použitými prostriedkami. V týchto súvislostiach cieľ (účel) sledovaný štátom smie byť sledovaný; prostriedky, ktoré štát použije, môžu byť použité; použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je vhodné; použitie prostriedkov na dosiahnutie účelu je potrebné a nevyhnutné.

Kritérium alebo princíp vhodnosti znamená, že stav, ktorý štát vytvorí zásahom, a stav, v ktorom treba sledovaný cieľ vidieť ako uskutočnený, sa nachádzajú vo vzájomnej súvislosti; cieľ musí byť v súlade s prostriedkom. Nevyhnutnosť znamená, že neexistuje iný stav, ktorý štát bez veľkej námahy môže rovnako vytvoriť, ktorý občana zaťažuje menej a ktorý súvisí so stavom, v ktorom treba sledovaný cieľ pokladať za uskutočnený. Inými slovami, cieľ nesmie byť dosiahnuteľný rovnako účinným, ale menej zaťažujúcim prostriedkom.

63. V prípade rozsiahleho a zložitého zákona s osobitným účelom, ktorý jednotlivcovi zaručuje určité právne možnosti (napr. v tomto prípade oprávneným osobám po splnení zákonom ustanovených podmienok vydanie nehnuteľnosti späté s restitutio in integrum), nemožno namietat, ak zákonodarca neskôr zavedie určité obmedzujúce pravidlá, ktoré sú v súlade s pôvodným účelom a s pôvodnou

konceptiou zákona, ktoré sa však spočiatku prehliadli alebo nedocenili, t.j. zákonodarca ich zavedie, akonáhle si na základe skúseností z uplatňovania zákona urobil jasny záver o nevyhnutnosti takýchto pravidiel, aj vtedy, keď to bude nevýhodnejšie pre niekoho, kto bol pôvodnou úpravou zvýhodnený“.

64. Nárok na náhradu za znehodnotenú nehnuteľnosť, obytné budovy, hospodárske budovy a iné stavby, ktoré nemožno vydať alebo ktoré zanikli (§ 14 ods. 1 zákona o pôde) je nárokom, ktorého uplatnenie závisí na rozhodnutí pozemkového úradu alebo súdu (§ 16 ods. 3 zákona o pôde), preto lehota na uplatnenie tohto nároku beží od právoplatnosti rozhodnutia pozemkového úradu, alebo od rozhodnutia súdu; od behu lehoty sa odvíja splatnosť pohľadávky oprávnenej osoby.

65.1. Ďalším dôvodom odvolania žalovaného v 1./ rade bolo v odvolacom konaní uplatnenie námietky premlčania nároku žalobkyní a aj túto námietku považoval odvolací súd za dôvodne uplatnenú, pre ktorú bolo potrebné odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu žalobkyní voči žalovanému v 1./ rade zamietnuť.

65.2. Podľa § 100 ods.1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

66. Do účinnosti zákona č. 571/2007 Z.z. nebola riešená lehota ani situácia v prípade nevyhovenia nároku oprávnených osôb na náhradu zo strany povinnej osoby, takže na uplatnenie žaloby na súde v prípade nevyhovenia nároku zo strany povinnej osoby plynula všeobecná trojročná premlčacia doba uvedená v § 101 OZ.

67. Lehota na uplatnenie nároku na náhrady podľa ustanovenia § 14 až 16 a nasl. zákona č. 229/1991 Zb. je lehotou na uplatnenie nároku voči povinnej osobe, prípadne štátu. Na uplatnenie žaloby na súde v prípade nevyhoveniu nároku zo strany povinnej osoby potom plynie všeobecná trojročná premlčacia doba. Uplatnenie nároku žalobou na súde ohľadne náhrady za budovy poľnohospodárskej usadlosti, hospodárske budovy a iné stavby, ktoré podľa zákona č. 229/1991Zb. nemožno vydať oprávnenej osobe, nemusí predchádzať rozhodnutie pozemkového úradu o tom, že sa uvedené stavby nevydávajú (rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 16/97-ZSP 64/1998).

68. Žalobkyniam v 1./ a 2./ rade ako oprávneným osobám bol rozhodnutím správneho orgánu zo dňa 9.10.2003 č.k. OPPaLH- 00002-2003/005879/BT priznaný nárok na náhradu za odstránené nehnuteľnosti (maštal, hospodárska budova, dom) voči žalovanému v 1./ rade ako povinnej osobe s tým, že každej z oprávnených osôb patrí nárok na náhradu v 1-ici, pričom uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. novembra 2003, a keďže žalovaný v 1./ rade v priebehu odvolacieho konania uplatnil námietku premlčania voči nároku žalobkyní, odvolací súd sa touto námietkou zaoberal a dospel k záveru, že námietka premlčania je dôvodná.

69. Žalobkyne mali svoj nárok na súde uplatniť voči žalovanému v 1./ rade v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia Okresného úradu v Nových Zámkoch, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Nové Zámky zo dňa 9.10.2003, č.k. OPPaLH- 00002-2003/005879/BT, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2003, teda v lehote do 14.11.2006.

70. Premlčanie sa definuje ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže ale nemusí uplatniť. Námietka premlčania práva je námietkou právnou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť v zmysle § 101 ods. 1 O.s.p. najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Zo žiadneho ustanovenia práva hmotného alebo procesného nevyplýva, že by žalovaný musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania; z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že ju môže povinný

subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci (podobne napr. C. D. a kolektív: Občiansky zákonník, stručný komentár, Bratislava, IURA EDITION, s.r.o., 2008, str. 201).Námietky premlčania sa teda netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a O.s.p.; s výnimkou, ak by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov (uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 13. 10. 2009, sp. zn. 5 Cdo 120/2009).

71. Možnosť vykonania práva po prvý raz ako začiatok plynutia premlčacej doby nastáva v okamihu, keď sa veriteľ môže oprávnene domáhať na súde splnenia záväzku, teda je to okamih, kedy oprávnený môže po prvýkrát s úspechom podať žalobu na splnenie záväzku, resp. ho inak s úspechom uplatniť. Právo mohlo byť prvýkrát vykonané vtedy, ak je spôsobilé na žalobu, t. j. keď možno podať žalobu na súde. Premlčaním právo nezaniká, ale sa len výrazne oslabuje tak, že zaniká nárok na uplatnenie práva.

72.1. Námietku premlčania možno vzniesť kedykoľvek počas konania až do jeho právoplatného skončenia, teda aj v odvolacom konaní, pričom námietku premlčania uplatnenú až v odvolacom konaní nemožno považovať za novú skutočnosť, lebo nemá charakter skutkového tvrdenia, ale ide o námietku, ktorá má hmotnoprávne dôsledky prejavujúce sa v tom, že ak bola vznesená dôvodne, došlo k zániku nároku, t.j. subjektívne právo prestalo byť vznesením námietky premlčania vynúiteľné.

72.2. Pretože žalovaný v 1./ rade sa v priebehu odvolacieho konania dovolal premlčania , k premlčaniu sa vyjadrili aj obe žalobkyne, malo to za následok, že odvolací súd nemohol premlčané právo priznať, a preto aj z tohto dôvodu rozhodol tak, ako je uvedené v enunciate tohto rozhodnutia.

73. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému v 1./ rade (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP) odvolací priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

74. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).